

Ankenævnet *for* Forsikring

Den 10. august 2022 blev i sag nr. 97015:

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

mod

AP Pension
Østbanegade 135
2100 København Ø

afsagt

k e n d e l s e :

Forsikringstageren har forsikring ved tab af erhvervsevne. I klageskema af 29/6 2021 til nævnet har klagerens advokat bl.a. anført:

"Kort redegørelse for sagen

Aug. 10-8 2018 fik jeg en blodsygdom ... med indlæggelse på [hospital1] i en måned. Behandlingen bestod af daglig udskiftning af mit blod i 24 dage, heraf er der flere følgesygdomme, hukommelsestab, voldsom træthed mm. diabetes 2.

Hvad vil du konkret opnå hos selskabet?

En erstatning til den daglige drift, da jeg kun kan arbejde 10 timer om ugen"

Selskabet anmodede herefter om, at sagen blev sat i bero, idet selskabet ikke havde haft mulighed for at klagebehandle sagen. Selskabet har den 31/3 2022 bl.a. redegjort for sagsforløbet og afgørelsen således:

"AP Pensions holdning

Klager har efter sin sygemelding ikke haft et indtægtstab på mere end halvdelen af sin hidtidige indtægt, idet han efter sin sygemelding faktisk har været i stand til at tjene mere end før sin sygemelding. Derfor opfylder han ikke forsikringsbetingelsernes krav om en nedsættelse af sin indtæjning til halvdelen. Ligeledes har klager ikke dokumenteret en helbreds-nedsættelse i alle erhverv, da han alene er arbejdsprøvet i eget erhverv, hvor skånehensynene ikke anses for at være tilstrækkelige.

Forsikringsbetingelser

Klager har tegnet sin forsikring gennem sit pengeinstitut den 1. marts 1997, og vi har vedlagt forsikringsbetingelserne som Bilag A.

...

Ifølge forsikringsbetingelserne skal klagers erhvervsevne være nedsat i dækningsberettiget grad samtidig med, at der er et indtægtstab på mindst halvdelen eller 2/3 i en sammenhængende periode på tre måneder (karensperiode) som følge af sygdom eller ulykke.

Sagsfremstilling

Selskabet modtog anmeldelse om udbetaling fra forsikring for tab af erhvervsevne den 21. januar 2021, jf. bilag B. Her fremgår det, at klager lider af blodsygdommen ... og diabetes 2 og at han var sygemeldt fra den 10. august 2018. Ligeledes fremgår det, at han er selvstændig [håndværker].

Selskabet modtog lægeattest fra forsikredes læge den 18. januar 2021, jf. bilag C. Her fremgår det, at klager blev akut indlagt den 10. august 2018 på [hospital2], hvorefter han blev overflyttet til [hospital1] med [blodsygdom] (nedsatte blodplader), hvor han var indlagt i en måned. Han er fortsat i behandling på [hospital1], hvor han fortsat går til kontrol hvert halve år. Klager var sygemeldt fra den 11. august 2018 til januar 2019, hvorefter han arbejder 10 timer om ugen 2,5 timer om dagen med hviledag om onsdagen og fri i weekenderne. Han oplever en hurtig udtrætning ved funktion og kognitive funktionsevne er påvirket. Klager lider af følgerne efter akut [blodsygdom] med intensivt forløb og langvarig indlæggelse efterfulgt af genoptræning og lægen vurderer ikke, at klager genvinder erhvervsevnen fuldt ud.

Lægen har vedlagt en statusattest til ... Kommune dateret den 10. september 2020, hvor det fremgår, at siden klager var færdigbehandlet har sygdommen været i ro. Lægen beskriver, at det er normalt, at patienter får varige følger efter sygdommen ... i form af kognitive gener og lægen anbefaler, at kommunen indhenter en neuropsykologisk vurdering.

Der blev derfor udarbejdet en neuropsykologisk erklæring dateret den 12. oktober 2020, jf. bilag D. Ovenstående forløb beskrives i detaljer og følgende fremgår på side 3 om hans arbejde:

...

På baggrund af klagers helbredstilstand blev han tilkendt fleksjob i sin selvstændige virksomhed, jf. Bilag E.

Helbredsmæssig vurdering

På baggrund af de lægelige akter har selskabet vurderet, at klagers midlertidige erhvervsevne var nedsat med mindst 2/3 fra den 10. august 2018, hvor han blev indlagt med [blodsygdom] og frem til og med marts måned 2019, hvor han genoptog arbejdet på nedsat tid.

Fra april måned 2019 og frem til den 8. juli 2021, hvor klager får tilkendt fleksjob i egen selvstændig virksomhed, har vi vurderet, at klagers midlertidige erhvervsevne var nedsat med mindst halvdelen.

Klager blev tilkendt fleksjob i sin selvstændige virksomhed fra den 9. juli 2021, derfor overgår vi til en vurdering af den generelle erhvervsevne fra dette tidspunkt. Når vi vurderer den generelle erhvervsevne, vurderer vi erhvervsevnen både i forhold til nuværende og andre erhverv. Vi kan derfor ændre vores vurdering, når vi overgår til en vurdering af den generelle erhvervsevne selvom helbredstilstanden er uændret.

Det er klager, der skal dokumentere, at erhvervsevnen er nedsat. Klager løfter denne bevisbyrde i form af lægelige akter samt arbejdsprøvningsrapporter, der dokumenterer, hvor meget klager kan arbejde med korrekte skånehensyn.

Klager er ikke blevet arbejdsprøvet uden for sit eget erhverv som selvstændig [håndværker]. Han har efter sygdommen således alene arbejdet inden for sit fag og i den selvstændige virksomhed. Kommunen har derfor ikke foretaget en vurdering af, hvad der er klagers skånehensyn og om de er imødegået i hans arbejde i hans selvstændige virksomhed.

Det fremgår af den neuropsykologiske vurdering, at klager både har fysiske og kognitive udfordringer. Som det bliver beskrevet, oplever klager, at de fysiske gener udtrætter ham mest. At være [håndværker] er forbundet med en del fysisk arbejde og på trods af at klager har købt en maskine til ... , så vil der i arbejdet som [håndværker] stadig bestå en del fysisk arbejde. Det er derfor selskabets vurdering, at arbejdet som [håndværker] ikke er foreneligt med klagers fysiske gener og skånehensynene er derfor ikke iagttaget.

Hertil kommer at klager er selvstændig. Generelt vil der være en del praktiske forhold, overvejelser og opgaver forbundet med at være ejer af en selvstændig virksomhed. Disse opgaver kan bl.a. være at give tilbud på opgaver, tilrettelægge arbejdet med tidsplaner, overholdelse af deadlines og budget for en opgave og der skal indkøbes materialer. Der er således mange forskellige opgaver og et stort ansvar forbundet med at drive selvstændig virksomhed, som kræver store ressourcer selv, hvis man ikke havde kognitive udfordringer, som klager har.

Disse praktiske forhold og det store ansvar ville klager ikke have, hvis han var ansat i fleksjob i en virksomhed, som lønmodtager. Det er selskabets vurdering, at klager ville kunne arbejde flere timer, hvis han var lønmodtager uden det ansvar, der følger med at drive en selvstændig virksomhed.

Det er selskabets vurdering, at arbejdet som selvstændig [håndværker], ikke varetager de skånehensyn, som klager har hverken fysisk eller kognitivt. Det er derfor også selskabets vurdering, at klager ikke har dokumenteret, at han ikke ville kunne arbejde mere i en stilling, der i større omfang varetog hans skånehensyn. Klager har derfor ikke dokumenteret, at hans erhvervsevne er nedsat med mere end halvdelen i alle erhverv.

Økonomisk vurdering

Ved vurderingen af klagers indtjening ser vi på virksomhedens resultat fratrukket indtægt for ejendomsdrift, da det ikke har karakter af indtjening ved egen arbejdsindsats, som det fremgår af forsikringsbetingelsernes § 15 afsnit A. Eventuelle lønudbetalinger indgår også i den økonomiske vurdering.

Vi har gennemgået klagers regnskab og har på den baggrund opstillet følgende beregning af indtægter:

Ankenævnet for Forsikring

4.

97015

År	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Virksomhedens resultat	210.213	305.367	188.408	315.138	481.469	174.608
Ejendomsdrift (udgår)	-42.472	-48.132	-49.300	-53.278	-40.086	-52.762
Løn (årsopgørelsen rubrik 11)	137.713	0	0	0	0	0
I alt	305.454	257.235	139.108	261.860	441.383	121.846

Vi har medtaget løn fra [virksomhed] for året 2015, da vi kan se, at det er her klager tidligere har tjent penge på [arbejde]. Selskabet [virksomhed] blev tvangsopløst i januar 2016.

I de tre år op til klagers sygemelding i 2018 har klager en gennemsnitlig indtjening på 233.932 kr. om året. Klager må ikke tjene mere end halvdelen af dette beløb (116.966 kr.) efter sygemelding, for at være berettiget til udbetaling fra forsikringen for tab af erhvervsevne.

Efter klager blevet sygemeldt, har han i 2018 haft et resultat på 261.860 kr. og i 2019 et resultat på 441.383 kr. Vi kan derfor konstatere, at klager har en højere indtjening efter sin sygemelding end gennemsnittet af de tre foregående år og også et højere resultat end årene 2016 og 2017. Endvidere kan vi konstatere, at klager umiddelbart efter genoptagelsen af arbejde i virksomheden i 2019, har været i stand til at tjene markant mere end årene før sygemelding.

Klager har således dokumenteret, at han, på trods af genere efter sin sygdom, er i stand til at tjene mere end han kunne før sin sygemelding. Indtjeningen bliver nedsat igen i 2020, men idet klager ikke i den forbindelse kan dokumentere, at der har været en helbredsnedsettelse, så har klager vist, at han med generne efter sygdommen er i stand til at tjene mere end halvdelen af indtjeningen før sygemeldingen.

Klagers indtjening efter sygemeldingen i august 2018 er derfor ikke nedsat med mindst halvdelen den er tværtimod steget, hvorfor han ikke er berettiget til en udbetaling i forhold til den økonomiske vurdering af erhvervsevnen.

Konklusion

Det er selskabets vurdering, at klagers helbredsmæssige erhvervsevne var nedsat midlertidigt med 2/3 fra den 10. august 2018, hvor han blev indlagt med [blodsygdom] og frem til og med marts måned 2019, hvor han genoptog arbejdet på nedsat tid.

Fra april måned 2019 og frem til den 8. juli 2021, hvor klager får tilkendt fleksjob i egen selvstændig virksomhed, har vi vurderet, at klagers midlertidige erhvervsevne var nedsat med mindst halvdelen. Imidlertid er klagers indtjening ikke nedsat med mere end halvdelen, og klager opfylder derfor ikke det økonomiske kriterium for en udbetaling i forbindelse med hans sygemelding. Klager tjener i 2019 mere end årene før sin sygemelding.

Klager har således dokumenteret, at han med sine gener efter sygdommen er i stand til at tjene mere end halvdelen af sin hidtidige indtjening og det er således selskabets vurdering, at han ikke er berettiget til en udbetaling, hverken set ud fra en midlertidig eller en generel vurdering.

Det er samtidig selskabets vurdering, at klager ikke har dokumenteret, at hans generelle erhvervsevne er helbredsmæssigt nedsat, idet han ikke er arbejdsprøvet uden for sit eget erhverv

med korrekte skånehensyn. Klager har derfor ikke dokumenteret, at han ikke er i stand til at arbejde mere end halv tid med de korrekte skånehensyn."

Klageren har den 24/4 2022 bl.a. anført:

"Angående arbejdsprøvning har kommunen vurderet at blive ved kendt arbejde er bedst. Vedr. indtjening 2019 havde jeg indlejet arbejdskraft udefra, derfor dette resultat. Arbejdsevne, se bilag fra Rehabiliteringsteam 6 -7- 2021 hvor det belyses hvilke arbejdsopgave jeg kan påtage mig. Se også Neuropsykologisk erklæring d. 12.10. 2020 der beskriver den virkelige tilstand vedr. mit daglige liv, hvor der ikke er energi til fritidsinteresse og socialsamvær."

Selskabet har den 12/5 2022 bl.a. anført:

"Klager beskriver, at han havde indlejet arbejdskraft udefra og derfor var indtjeningen i 2019 høj. Retspraksis på området tilsiger, at hvis forsikringstager 'er' virksomheden og fortsætter med at have arbejdsmæssig tilknytning hertil efter erhvervsevnetabet, er det ikke afgørende, hvor mange og hvilke arbejdsopgaver klager udfører.

Efter sygemeldingen er det stadig klagers virksomhed og klager har ledelsesretten til at indleje arbejdskraft. Klager varetager således stadig den grundlæggende drift af virksomheden og han har derfor en væsentlig funktion for virksomheden. Det er således selskabets vurdering, at klager også efter sin sygemelding har 'nævneværdig' arbejdsmæssig tilknytning til virksomheden, hvorfor klagers arbejdsindsats bidrager til virksomhedens udvikling og indtjening, og at der derfor er tale om en arbejdsrelateret indtægt, der kan medregnes. Vi fastholder derfor vores argumentation i forhold

til indtjeningen også i forhold til regnskabsåret 2019. Vi henviser til vores argumentation herom i vores indlæg af den 31. marts 2022.

Klager beskriver, at Kommunen har vurderet, at det var bedst for ham at blive ved velkendt arbejde. Ligeledes henviser klager til Rehabiliteringsteamets indstilling (bilag E), hvor det fremgår, hvilke arbejdsopgaver han kan påtage sig. Vi er ikke enige i klagers udlægning af bilag E, idet vi henviser til nedenstående afsnit fra bilag E:

...

Kommunen anerkender, at der er 'væsentlige begrænsninger i hans konkrete arbejdsopgaver i den selvstændige virksomhed'. Dette har selskabet også vurderet i vores indlæg af den 31. marts 2022, hvor vi beskriver, at klager har både fysiske og kognitive udfordringer, og arbejdet som selvstændig [håndværker] ikke varetager skånehensyn i forhold hertil.

Selskabet tilslutter sig beskrivelsen i kommunens indstilling ovenfor, hvor det fremgår at, klager 'er i besiddelse om særdeles gode faglige, sociale og personlige kompetencer til gavn for arbejdsmarkedet'. Det er således også selskabets vurdering, at disse kompetencer vil kunne bringes bedre i anvendelse i et arbejde, som i større omfang varetager hans skånehensyn. Selskabet skal derfor fastholde, at klager ikke har dokumenteret, at han ikke ville kunne arbejde i flere timer med de korrekte skånehensyn uden for sit eget erhverv som selvstændig [håndværker].

Endelig beskriver klager, at hans virkelige tilstand i forhold til hans daglige liv beskrives i neuropsykologisk erklæring fra den 12. oktober 2020. Selskabet anerkender, at klagers helbred er påvir-

ket af sygdomsforløbet. Imidlertid beskrives klager som nævnt oven for af kommunen til at være i besiddelse af særdeles gode faglige, sociale og personlige kompetencer til gavn for arbejdsmarkedet og på samme måde beskriver erklæringen af den 12. oktober 2020 noget tilsvarende i konklusionen:

...

Vi skal fremhæve den del, hvor det fremgår, at klager 'fungerer normalt i opgaver, der i højere grad kan klares på rutinen. Således fremstår patienten også med en del kognitive ressourcer, herunder opfaldende tempo og koncentration i mindre krævende opgaver'. Det er således fortsat selskabets vurdering, at klager ikke har dokumenteret, at han ikke ville kunne arbejde mere end halv tid, i arbejde med mindre krævende arbejdsopgaver, hvor erklæringen netop nævner, at klager vil fungere normalt.

Selskabet fastholder på den baggrund, at klager ikke opfylder det økonomiske kriterium, idet klager efter sin sygemelding tjener mere end halvdelen af, hvad han tjente før sin sygemelding. Ligeledes har klager ikke dokumenteret, at hans generelle erhvervsevne er nedsat, idet han ikke er arbejdsprøvet uden for sit eget erhverv, og de lægelige akter tilsiger, at han fungerer normalt i forhold til rutineprægede opgaver."

Af neuropsykologisk speciallægeerklæring af 12/10 2020 fremgår bl.a.:

"Aktuelt: Adspurgt til baggrunden for den aktuelle undersøgelse angiver patienten, at han har været ramt af [blodsygdom]. og at undersøgelsen forventes at skulle give en helbredsmæssig status til jobcenteret i forhold til hans arbejdsfunktion. Patienten kender ikke nærmere til undersøgelsens indhold. Da dette gennemgås for ham, er patienten indledningsvis lidt uforstående. idet han umiddelbart ikke oplever sig generet af noget psykologisk eller kognitivt besvær. Han fremhæver, at han har været ved psykolog tidligere i forløbet og derigennem har fået god hjælp til bearbejdning af de psykologiske reaktioner på sygdomsforløbet, som han nu føler sig afklaret med. Patienten informeres yderligere om undersøgelsen og indvilliger på dette grundlag i at deltage.

Åbent adspurgt til det aktuelt oplevede funktionsniveau angiver patienten, at han først og fremmest er begrænset af øget fysisk trættelighed. Hvis han skal tage fat i en hård opgave, mister han hurtigt pusten og har han brug for pause bagefter. Han fornemmer, at den fysiske udholdenhed er klart ringere. Patienten fastholder indledningsvis, at der alene er tale om fysisk udtrætning, men senere i samtalen kommer det frem, at han også udtrættes af f.eks. samvær med mange mennesker og støjende omgivelser, hvilket tyder på en mental komponent.

...

Praktisk: Patienten bor som nævnt alene og står dermed selvstændigt for sin egen husholdning. Han angiver, at han får løst alle almindelige dagligdags opgaver med rimeligt resultat. Efter sygdommen er der brug for lidt mere faste rammer i forhold til blodsukker og energiforvaltning. Arbejdsmæssigt har patienten gennem ca. et år arbejdet med den aktuelle belastning på 12 timer om ugen. Han oplever, at dette er passende i forhold til hans ressourcer. Han ville ikke kunne arbejde mere uden at blive for udtrættet til at fungere i hverdagen. Arbejdsopgaverne inden for den anførte arbejdstid er af samme art og kompleksitet som før sygdommen. Af hensyn til de fysiske begrænsninger har han anskaffet en maskine, der hjælper med at ... , så han slipper for de hårdeste løft. men ellers udføres arbejdet som normalt og med tilfredsstillende resultat.

Fysisk: Patienten angiver, at han er generet af smerter fra højre skulder. efter at et fald forværende en ældre skade. Smerterne angives af styrke som svarende til 4 på en 10-punkts skala. Derudover

angives normal motorisk funktion i arme og ben. Sensorisk oplever patienten, at der er en skarpe-re lugte- og smagssans efter sygdommen, hvilket ikke opleves som generende. Syn og hørelse er upåfaldende.

Kognitivt: Bedt om at vurdere funktionsniveauet. når han er vel udhvilet, angiver patienten, at han

oplever et normalt mentalt tempo og upåfaldende koncentrationsevne både over tid og ved delt opmærksomhed. Der angives ligeledes ingen besvær med geografisk orientering eller redskabs-håndtering. Sprogligt angives upåfaldende funktion på alle områder. Med hensyn til indlæring og hukommelse angiver patienten på den ene side, at der opleves let besvær med at genkalde navne på f.eks. musikere eller gamle kunder og de tilhørende opgaver, samt at han nu er blevet mere afhængig af sine noter. På den anden side oplever han ikke generelt besvær med at indlære og huske nyt materiale. Han oplever f.eks. ikke besvær med at indlære og genkalde, hvad han har læst i bøger, manualer og lignende. Han nævner også, at han altid har skrevet meget op. De hukommelsesmæssige udfordringer opleves under alle omstændigheder ikke at være begrænsende for dagligdagen. Der angives endelig ikke vanskeligheder med initiativ, organisering, planlægning og styring af opgaver. Som eksempel på en større opgave nævner patienten, at han har monteret nye vinduer i et parcelhus i et forløb over 14 dage. Dette blev organiseret uden besvær. Faderen oplever, at patienten er realistisk i forhold til sine ressourcer og over tid er blevet bedre til at acceptere sine begrænsninger.

...

Konklusion

Det drejer sig sammenfattende om en ...-årig mand, der er henvist af Jobcenter ... til neuropsykologisk undersøgelse mhp. beskrivelse af erhvervsevnen. Patienten har i august 2018 været ramt af [blodsygdom] og har ifølge hæmatologisk afd. haft en svært påvirket hjernefunktion i forbindelse med sygdommen. Patienten blev udskrevet til hjemmet i september 2018 og genoptog delvist sit arbejde i april 2019.

Ved den aktuelle undersøgelse klager patienten primært over øget fysisk træthæd, der betyder, at han har behov for at sove længere om natten. har brug for at hvile i løbet af dagen og udtrættes betydeligt ved fysisk krævende aktivitet. Han giver derudover indtryk af muligt hukommelsesbesvær, men anfører lidt skiftende oplysninger på dette område. Fysisk angives endvidere øget følsomhed i huden over for småskrammer. Rent praktisk klarer han sig selvstændig og uden besvær i forhold til almindelige dagligdags opgaver i hjemmet. Arbejdsmæssigt har patienten som nævnt delvist genoptaget sit arbejde. men har ikke fonnået at øge arbejdstiden fra aktuelle 12 timer om ugen gennem det seneste år. Fysisk angives skuldersmerter. der skyldes et uheld. der har forværret en tidligere skade. Direkte adspurgt angives ikke yderligere kognitive vanskeligheder. Temperamentsmæssigt angives øget irritabilitet i forbindelse med udtrætning. Patienten beskriver de psykologiske reaktioner på sygdomsforløbet som vel bearbejdede og oplever sig selv med accept og realisme i forhold til situationen.

Klinisk fremstår patienten kognitivt upåfaldende under interviewet. Ved direkte udspørgning får man dog som nævnt indtryk af lidt usikre oplysninger om hukommelsesfunktionen. og man får også

indtryk af en vis komponent af mental træthæd, som patienten ikke spontant erkender. I løbet af undersøgelsen bemærkes en tydeligt tiltagende mental udtrætning, som patienten forsøger at forcere sig igennem ved at anlægge et højt arbejdstempo på bekostning af kvalitet i opgaveløs-

ningen. Specifikt neuropsykologisk findes ved formel testning et let nedsat visuomotorisk tempo ved krav til delt opmærksomhed, let nedsat ordmobilisering, let nedsat indlæring og hukommelse for sprogligt materiale samt let nedsat ikke-sproglig problemløsning i en lavt struktureret opgave. Samlet kan dette beskrives som et let dyseksektivt præg, der påvirker patientens tænkning i de mest krævende opgaver, mens han fungerer normalt i opgaver, der i højere grad kan klares på rutinen. Således fremstår patienten også med en del kognitive ressourcer, herunder upåfaldende tempo og

koncentration i mindre krævende opgaver, upåfaldende visuoperception og -konstruktion, upåfaldende indlæring og hukommelse for visuelt/runligt materiale, upåfaldende sproglig forståelse samt upåfaldende ikke-sproglig problemløsning i opgaver med højere grad af struktur.

Der vurderes at være overensstemmelse mellem det neuropsykologiske testbillede, det kliniske indtryk og anamnesen. Mens patientens subjektive klager fremstår påvirkede af fortsatte let nedsat

erkendelse og accept af de oplevede sygdomsfølger. De erkendelsesmæssige udfordringer vurderes

primært at optræde på psykologisk grundlag. Da det på undersøgelsestidspunktet er mere end to år efter sygdommens opståen, vurderes der ikke at være mulighed for yderligere spontan bedring af de specifikke kognitive vanskeligheder. Der vurderes fortsat at være mulighed for, at patienten kan opnå en lidt bedre indsigt i de kognitive vanskeligheder og derigennem kan opnå en vis forbedring af sine kompensationsstrategier. Det bemærkes dog også, at den primære begrænsning for patienten i hverdagen er øget fysisk og mental træthed, og at han på dette område allerede har tilegnet sig en række hensigtsmæssige handlemåder. Dette til trods har det ikke været muligt for ham at øge sin arbejdsmæssige formåen gennem det seneste år. Hvorfor tilstanden her fremstår i det væsentlige som stationær.

Med hensyn til arbejdsmæssige skånebehov må det på baggrund af ovenstående anbefales at patienten fortsat undgår uhensigtsmæssig udtrætning gennem tilpasning af arbejdsmængden og indlagte pauser. Patienten anbefales at opretholde et fortsat fokus på at fastholde en optimal energiforvaltning på tværs af arbejds- og fritidsliv. Med hensyn til de specifikke kognitive vanskeligheder anbefales patienten at øge opmærksomheden på sine opgavers kompleksitetsgrad, således at han bruger lidt flere kræfter på planlægning forud for opgaveløsning og er opmærksom på at have god strukturering og et passende arbejdstempo under udførelsen af de mest krævende opgaver. Han bør undgå at forcere opgaveløsningen, når han føler sig presset. Til kompensation for det beskrevne hukommelsesbesvær anbefales fortsat systematisk brug af kalender, tjeklister, skriftlige aftaler m.v. Til støtte for den sidste del af patientens erkendelsesproces kunne man overveje at tilbyde patienten en kortere forløb med vejledende neuropsykologiske samtaler."

Af rehabiliteringsteamets indstilling af 6/7 2022 fremgår bl.a.:

"Diagnoser:

- hypertension/forhøjet blodtryk
- overvægt
- 2014 type 11 diabetes
- August 2018: indlægges akut med [blodsygdom]. Overflyttes til [hospital1], Intensiv afdelingen, og behandles medicinsk og med blodoprensning. Følges fortsat på hæmatologisk amb. [hospital1].

'Har haft udtalt træthed og manglende energi efter indlæggelse' og 'Mærker fortsat en hurtigere mental og fysisk udtrætning i form af manglende energi op ad dagen og efter en arbejdsdag. Symptomerne er forværrede ved vanskelige eller fysisk krævende funktioner. Han mærker generel nedsat fysiske kræfter. Der er en generel kognitiv påvirkning med glemsomhed/hukommelsesbesvær, koncentration, indlæring problemløsning, til tider ordfindingsbesvær. Disse let nedsatte kognitive funktioner er også bekræftet ved neuropsykologisk test i oktober 2020'.

Har efterflg. været til genoptræning og afsluttet dette forløb. Arbejdstider forsøgt øget med forværring af de psykiske og kognitive symptomer.

...

Helbred:

[Klageren] har ... fået opereret sin tå, det var en hammertå. Operationen gik godt. [Klageren] højre fod er nedsunket. Hans blodsygdom påvirker ham meget, både fysik og mentalt og dermed også hans arbejdssevne. [Klageren] siger han ikke har den samme energi mere, han bliver hurtigt træt og deraf bliver hans humør påvirket. Han er nødt til at gå tidligt i seng, dette gør han ved 20 tiden. Han er nødt til at skrive det op han skal huske. Han følger de faste kontroller.

...

Arbejdsmarked:

[Klageren] arbejder 10 timer. [Klageren] holder fri hver onsdag, og har en fast struktur. Han har svært ved at huske de kunder han har arbejdet for. [Klageren] laver administrative opgaver og har også lidt fysisk arbejde. Hans [familiemedlem] arbejder også i firmaet, og har hele tiden været der.

...

Vurdering og indstilling:

...

Sundhedskoordinator oplyser, at tilstanden er dokumenteret varig og stationær og der er ikke anført yderligere behandlingsmuligheder. Funktionsevnen er beskrevet og der kan ikke gives yderligere sundhedsfaglig rådgivning, om muligheder for at håndtere de helbredsmæssige udfordringer, som vil kunne ændre det beskrevne funktionsniveau og dermed mulighederne for arbejde og uddannelse.

...

Indstilling:

Samlet set vurderer rehabiliteringsteamet at [klageren] er i besiddelse om særdeles gode faglige, sociale og personlige kompetencer til gavn for arbejdsmarkedet. [Klageren] har været selvstændig [håndværker] siden 01.04.1999 og arbejder aktuelt 10 timer om ugen.

Det vurderes specifikt at [klageren] har varig og væsentlige begrænsninger i hans konkrete arbejdsopgaver i den selvstændige forretning.

På baggrund af sagens oplysninger indstiller rehabiliteringsteamet til at der bevilges tilskud til selvstændig erhvervsdrivende jævnfør lov om en aktiv om beskæftigelsesindsats § 117 stk. 4. og § 126 i samme lov. Grundlaget herfor er at det vurderes, at der er tale om en arbejdssevne der er væsentligt og varigt nedsat i forhold til den selvstændige virksomhed. Det vurderes at beskæftigelseskravet er opfyldt forud for tilkendelse af tilskuddet, idet der ses bort for den periode hvori der er udbetalt sygedagpenge."

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

"§ 15. HVAD DÆKKER FORSIKRINGEN?

Stk. 1. Generelt

Selskabet udbetaler en løbende forsikringsydelse, hvis forsikredes erhvervsevne i forsikringstiden bliver nedsat med 1/2 respektive 2/3 af den fulde erhvervsevne på grund af forsikredes sygdom eller ulykke, og forsikrede på baggrund heraf oplever et indtægtstab.

...

Stk. 2. Vurdering af erhvervsevnetabet

I vurderingen af, om forsikredes erhvervsevne er nedsat i dækningsberettiget grad, indgår en helbredsmæssig og en økonomisk vurdering. Selskabet vurderer således, om forsikredes mulighed for at opretholde en passende indtjening er nedsat i dækningsberettiget grad som følge af forsikredes helbredsmæssige begrænsninger.

Den midlertidige vurdering af erhvervsevnen i eget erhverv

Når selskabet vurderer, om forsikredes erhvervsevne er nedsat i dækningsberettiget grad efter karenperiodens udløb, foretages en vurdering af, om erhvervsevnen er nedsat i forsikredes eget erhverv, det vil sige en vurdering af, hvorvidt forsikrede er i stand til at passe et arbejde i sit nuværende erhverv. Forsikredes erhvervsevne er således nedsat i dækningsberettiget grad, hvis selskabet skønner, at forsikrede ikke længere er i stand til at tjene mere end 1/2 henholdsvis 1/3 af sin sædvanlige løn i sit nuværende erhverv af helbredsmæssige årsager.

...

Den generelle vurdering af erhvervsevnen

Når selskabet overgår til at foretage en generel vurdering af forsikredes erhvervsevne, vurderer selskabet erhvervsevnen i både forsikredes eget erhverv og i andre erhverv.

Forsikredes erhvervsevne er nedsat i dækningsberettiget grad, hvis selskabet skønner, at forsikrede, af helbredsmæssige årsager, ikke længere er i stand til at tjene mere end ½ henholdsvis 1/3 af, hvad en fuldt arbejdsdygtig person med tilsvarende uddannelse, erfaring og alder kan tjene inden for samme geografiske område. Såfremt forsikredes hidtidige indtjening er mindre end, hvad en fuldt arbejdsdygtig person med tilsvarende uddannelse, erfaring og alder inden for samme geografiske område gennemsnitligt kan tjene, er forsikredes erhvervsevne først nedsat i dækningsberettiget grad, hvis selskabet skønner, at forsikrede ikke længere er i stand til at tjene mere end 1/2 henholdsvis 1/3 af sin egen hidtidige indtjening.

Ved vurderingen af, hvor meget forsikrede kan tjene, indgår forsikredes helbredstilstand, tidligere beskæftigelse og uddannelse, samt en vurdering af, hvorvidt forsikrede er egnet til omskoling eller uddannelse. Dette sammenlignes med, hvad en fuldt arbejdsdygtig person med tilsvarende uddannelse, erfaring og alder kan tjene inden for samme geografiske område.

...

Fastsættelse af indtægtstab

Indtægtstab udgør forskellen mellem forsikredes hidtidige indtjening og forsikredes indtjening efter, at erhvervsevnen er nedsat.

A. FORSIKREDES HITTIDIGE INDTJENING

Ved den forsikredes hidtidige indtjening forstås forsikredes faste løn fra forsikredes hovederhverv i de seneste 12 måneder regnet fra 1. dag i karenperioden. Ved beregningen indgår ikke forsikre-

des indtægter fra bonusordninger, tillæg eller lignende, samt indtjening ved bierhverv. For selvstændige medtages overskud fra selvstændig virksomhed, der skyldes forsikredes egen arbejdsindsats. Ved hovederhverv forstås det erhverv, hvorfra forsikrede har haft størstedelen af sin indtjening.

Selskabet kan til fastsættelse af forsikredes hidtidige indtjening vælge at anvende et gennemsnit af op til de 4 seneste års indtjening, såfremt dette, efter selskabets opfattelse, giver et mere retvisende billede af den hidtidige indtjeningsevne."

Nævnet udtaler:

Klageren, som er født i 1970'erne, og som har drevet selvstændig håndværker virksomhed, blev den 10/8 2018 indlagt akut med en blodsygdom. Han var sygemeldt frem til januar 2019, hvor han genoptog arbejdet med 10 timer ugentligt. Han blev den 8/7 2021 tilkendt fleksjob i egen virksomhed. Klageren kræver, at selskabet udbetaler helbredsbetingede ydelser.

Selskabet har anført, at klagerens midlertidige erhvervsevne bedømt helbredsmæssigt var nedsat med 2/3 fra den 1/8 2018 til marts 2019, hvor han genoptog arbejdet på nedsat tid. Selskabet har videre anført, at klagerens midlertidige erhvervsevne bedømt helbredsmæssigt var nedsat med mindst halvdelen frem til den 8/7 2021, hvor han blev tilkendt fleksjob. Selskabet er herefter overgået til en vurdering af klagerens generelle erhvervsevne, som selskabet har vurderet, ikke er dokumenteret nedsat med mindst halvdelen. Selskabet har hertil anført, at klageren ikke er arbejdsprøvet uden for eget erhverv. Selskabet har videre anført, at klagerens skånehensyn ikke er tilstrækkeligt tilgodeset i fleksjobbet. Selskabet har derudover anført, at klageren på intet tidspunkt efter sygdommen har haft en lønnedgang på mindst 50 %, hvorfor klagerens erhvervsevnetab set fra en økonomisk betragtning ikke berettiger til helbredsbetingede ydelser. Selskabet henviser til, at klagerens indtjening forud for sygdommen var 305.454 kr. i 2015, 257.235 kr. i 2016, og 139.108 kr. i 2017, svarende til 233.932 kr. i gennemsnit. Selskabet har videre anført, at klagerens indtjening i 2018 udgjorde 261.860 kr., mens indtjeningen i 2019 og 2020 udgjorde henholdsvis 441.383 kr. og 121.846 kr. Selskabet har på denne baggrund afvist, at klageren har været berettiget til ydelser efter sin sygemelding i august 2018.

Klageren har anført, at kommunen har vurderet, at det er bedst, at han fortsætter med et arbejde, han kender. Klageren har videre anført, at den øgede indtjening i 2019 skyldtes, at han havde hyret arbejdskraft udefra.

Af neuropsykologisk speciallægeerklæring af 12/10 2020 fremgår det, at "der vurderes fortsat at være mulighed for, at patienten kan opnå en lidt bedre indsigt i de kognitive vanskeligheder og derigennem kan opnå en vis forbedring af sine kompensationsstrategier. Det bemærkes dog også, at den primære begrænsning for patienten i hverdagen er øget fysisk og mental træthed, og at han på dette område allerede har tilegnet sig en række hensigtsmæssige handlemåder. Dette til trods har det ikke været muligt for ham at øge sin arbejdsmæssige formåen gennem det seneste år, hvorfor tilstanden her fremstår i det væsentlige som stationær. Med hensyn til arbejdsmæssige skånebehov må det på baggrund af ovenstående anbefales at patienten fortsat undgår uhensigtsmæssig udtrætning gennem tilpasning af arbejdsmængden og indlagte pauser. Patienten anbefales at opretholde et fortsat fokus på at fastholde en optimal energiforvaltning på tværs af arbejds- og fritidsliv. Med hensyn til de specifikke kognitive vanskeligheder anbefales patienten at øge opmærksomheden på sine opgavers kompleksitetsgrad, således at han bruger lidt flere kræfter på planlægning forud for opgaveløsning og er opmærksom på at have god strukturering og et passende arbejdstempo under udførelsen af de mest krævende opgaver. Han bør undgå at forcere opgaveløsningen, når han føler sig presset. Til kompensation for det beskrevne hukommelsesbesvær anbefales fortsat systematisk brug af kalender, tjeklister, skriftlige aftaler m.v. Til støtte for den sidste del af patientens erkendelsesproces kunne man overveje at tilbyde patienten en kortere forløb med vejledende neuropsykologiske samtaler".

Af rehabiliteringsteamets indstilling af 6/7 2022 fremgår det, at klagerens "blodsygdom påvirker ham meget, både fysik og mentalt og dermed også hans arbejdsevne. [Klageren] siger han ikke har den samme energi mere, han bliver hurtigt træt og deraf bliver hans humør påvirket. Han er nødt til at gå tidligt i seng, dette gør han ved 20-tiden. Han er nødt til at skrive det op han skal huske. Han følger de faste kontroller. ... [Klageren] arbejder 10 timer. [Klageren] holder fri hver

onsdag, og har en fast struktur. Han har svært ved at huske de kunder han har arbejdet for. [Klageren] laver administrative opgaver og har også lidt fysisk arbejde. Hans [familiemedlem] arbejder også i firmaet, og har hele tiden været der. ... Sundhedskoordinator oplyser, at tilstanden er dokumenteret varig og stationær og der er ikke anført yderligere behandlingsmuligheder. Funktionsevnen er beskrevet og der kan ikke gives yderligere sundhedsfaglig rådgivning, om muligheder for at håndtere de helbredsmæssige udfordringer, som vil kunne ændre det beskrevne funktionsniveau og dermed mulighederne for arbejde og uddannelse. ... Samlet set vurderer rehabiliteringsteamet at [klageren] er i besiddelse om særdeles gode faglige, sociale og personlige kompetencer til gavn for arbejdsmarkedet. [Klageren] har været selvstændig ... siden [1999] og arbejder aktuelt 10 timer om ugen. Det vurderes specifikt at [klageren] har varig og væsentlige begrænsninger i hans konkrete arbejdsopgaver i den selvstændige forretning. På baggrund af sagens oplysninger indstiller rehabiliteringsteamet til at der bevilges tilskud til selvstændig erhvervsdrivende".

Af forsikringsbetingelsernes § 15 fremgår det, at "selskabet udbetaler en løbende forsikringsydelse, hvis forsikredes erhvervsevne i forsikringstiden bliver nedsat med 1/2 respektive 2/3 af den fulde erhvervsevne på grund af forsikredes sygdom eller ulykke, og forsikrede på baggrund heraf oplever et indtægtstab. ...I vurderingen af, om forsikredes erhvervsevne er nedsat i dækningsberettiget grad, indgår en helbredsmæssig og en økonomisk vurdering. Selskabet vurderer således, om forsikredes mulighed for at opretholde en passende indtjening er nedsat i dækningsberettiget grad som følge af forsikredes helbredsmæssige begrænsninger. ... Når selskabet overgår til at foretage en generel vurdering af forsikredes erhvervsevne, vurderer selskabet erhvervsevnen i både forsikredes eget erhverv og i andre erhverv. Forsikredes erhvervsevne er nedsat i dækningsberettiget grad, hvis selskabet skønner, at forsikrede, af helbredsmæssige årsager, ikke længere er i stand til at tjene mere end $\frac{1}{2}$ henholdsvis $\frac{1}{3}$ af, hvad en fuldt arbejdsdygtig person med tilsvarende uddannelse, erfaring og alder kan tjene inden for samme geografiske område. Såfremt forsikredes hidtidige indtjening er mindre end, hvad en fuldt arbejdsdygtig person med tilsvarende uddannelse, erfaring og alder inden for samme geografiske område gennemsnitligt kan tjene, er forsikredes erhvervsevne først nedsat i dækningsberetti-

Ankenævnet for Forsikring

14.

97015

get grad, hvis selskabet skønner, at forsikrede ikke længere er i stand til at tjene mere end 1/2 henholdsvis 1/3 af sin egen hidtidige indtjening. ... Indtægtstab udgør forskellen mellem forsikredes hidtidige indtjening og forsikredes indtjening efter, at erhvervsevnen er nedsat".

Efter almindelige forsikringsretlige principper er det den, der rejser et krav, der skal bevise rigtigheden og størrelsen heraf.

Midlertidigt erhvervsevnetab i perioden fra den 10/8 2018 til den 7/7 2021

Efter en gennemgang af sagen kan nævnet ikke kritisere, at selskabet har afvist at yde midlertidig dækning i perioden fra sygemeldingen til tilkendelsen af fleksjob under henvisning til, at klagerens indtjening ikke har været nedsat med mindst halvdelen.

Nævnet har blandt andet lagt vægt på, at det fremgår af de økonomiske oplysninger, at i klagerens gennemsnitning årlige indtjening i de tre år forud for 2018 var 233.932 kr., og at klagerens indtjening i årene 2018 til 2020 var henholdsvis 261.860 kr., 441.383 kr. og 121.846 kr.

Nævnet har også lagt vægt på, at klagerens indtjening steg fra 139.108 kr. i 2017 til 261.860 kr. i 2018 til trods for, at klageren var sygemeldt i omkring 8 måneder af 2018, og at indtjening i 2019 steg markant til 441.383 kr.

Nævnet har derudover lagt vægt på, at der ikke er fremlagt dokumentation for, at der er indtrådt en helbredsmæssig forværring, som kan forklare, at klagerens indtjening i 2020 er lavere end de foregående år.

Generelt erhvervsevnetab fra 8/7 2021 og frem

Nævnet bemærker, at selskabet er berettiget til at overgå til en vurdering af den generelle erhvervsevne, når klagerens tilstand har stabiliseret sig i en sådan grad, at det kan vurderes, at han fremadrettet ikke vil være i stand til at vende tilbage til sin tidligere funktion. Nævnet finder, at selskabet har været berettiget til at overgå til en vurdering af klagerens generelle er-

hvervsevne den 8/7 2021. Nævnet har blandt andet lagt vægt på, at der på dette tidspunkt var gået næsten tre år siden sygdommens debut, at det fremgår af neuropsykologisk speciallægeerklæring af 12/10 2020, at sygdommen på dette tidspunkt var stationær, og at klageren den 8/7 2021 var tilkendt fleksjob.

Efter en gennemgang af sagen finder nævnet, at klageren ikke har bevist, at hans generelle erhvervsevne efter den 8/7 2021 har været nedsat i dækningsberettigende grad, og at han med de rette skånebehov ikke vil være i stand til at tjene mere end halvdelen af, hvad en fuldt arbejdsdygtig person med tilsvarende uddannelse, erfaring og alder kan tjene inden for samme geografiske område

Nævnet har blandt andet lagt vægt på, at klageren har fået konstateret en sjælden blodsygdom, og at han som følge heraf har gener af blandt andet udtalt træthed, nedsat fysiske kræfter samt hukommelses-, koncentrations- og indlæringsbesvær.

Nævnet har også lagt vægt på, at klageren er ansat i et fleksjob i egen virksomhed med en ugentlig arbejdstid på 10 timer, hvor hans skånehensyn ikke synes tilstrækkeligt tilgodeset, idet klageren som selvstændig må formodes at have en række arbejdsopgaver, som er mentalt krævende, ligesom der fortsat er arbejdsopgaver af fysisk karakter.

Nævnet har derudover lagt vægt på, at klageren er tilkendt fleksjob i egen virksomhed, og at han således ikke er blevet arbejdsprøvet, hvorfor det ikke nærmere er undersøgt, i hvilket omfang klageren ville være i stand til at arbejde inden for det bredere arbejdsmarked under iagttagelse af relevante skånehensyn.

Nævnet har desuden lagt vægt på, at de skånehensyn – der fremgår af neuropsykologisk speciallægeerklæring af 12/10 2020 – ikke tilsiger, at klageren ikke skulle kunne arbejde mere end halv tid på det brede arbejdsmarked.

Ankenævnet *for* Forsikring

16.

97015

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klageren får ikke medhold.

Jens Kruse Mikkelsen

formand